

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA KAUNO APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJA

2005 m. kovo 29 d. Nr. 1080-16-15
Kaunas

Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 8-ojo departamento direktorės 2004 m. gegužės 11 d. pavedimą Nr. 1080-16, 2004 m. birželio 2 d. pavedimą Nr. 1080-16-1 ir 2005 m. vasario 1 d. pavedimą Nr. 1080-16-2, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymu, Valstybinio audito reikalavimais bei kitais teisės aktais.

Audituojamasis subjektas – Kauno apskrities viršininko administracija (toliau - Apskritis), adresas: L.Sapiegos g. 10, Kaunas. Identifikavimo kodas – 188601998.

Audito tikslai – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turta, dalis.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu nustatytus faktus, o nuomonę dėl mums pateiktos 2004 metų finansinės atskaitomybės bus pareikšta audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Apskritis yra Lietuvos Respublikos teritorijos aukštesnysis administracinis vienetas, kurio valdymą per apskrities viršininką, ministerijas ir kitas Vyriausybės institucijas organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Apskrities valdymas yra sudėtinė valstybės valdymo dalis.

Apskričiai asignavimai skiriami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais.

Audituojamuoju laikotarpiu iki 2004 m. gruodžio 28 d. Apskričiai vadovavo apskrities viršininkas Valentinas Kalinauskas, nuo 2004 m. gruodžio 29 d. - apskrities viršininkas Zigmantas Benjaminas Kazakevičius, Apskaitos ir finansų departamento direktore dirbo Judita Stankienė.

Siekdami įgyvendinti atliekamo audito tikslus, mes, vertindami Apskritis ir jai pavaldžių biudžetinių įstaigų vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, atlikome: Apskričiai pavaldžių biudžetinių įstaigų, t. y. Blinstrubiškių ir Prienų senelių globos namų, Strėvininkų pensionato, vykdytųjų programą „Socialinių paslaugų plėtra globos įstaigose“ (kodas 1.31), Kauno apskrities specialiosios internatinės mokyklos, vykdytųjų programą „Vaikų ir suaugusiųjų globa ir mokymas“ (kodas 1.30), Kauno vaiko raidos klinikos „Lopšelis“, vykdytųjų programą „Sveikatos priežiūros užtikrinimas“ (kodas – 1.32), Lietuvos zoologijos sodo, vykdytųjų programą „Gyvūnų globa ir populiarinimas“ (kodas 1.10) - darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, ilgalaikio ir trumpalaikio turto bei atsargų, pinigų bei gautinų ir mokėtinų lėšų sričių auditą. Taip pat atlikome programos „Valstybės valdymas“ (kodas 1.1) ilgalaikio ir finansinio turto srities auditą.

Mes nustatėme, kad Apskritis 2004 metais vykdė 17 programų, iš jų 1 specialiąją. Programų įgyvendinimui pagal patvirtintas sąmatas buvo numatyta skirti 52375,0 tūkst. Lt asignavimų. Metų eigoje biudžetas buvo tikslinamas. Apskričiai 2004 metais iš valstybės biudžeto lėšų pagal patikslintą asignavimų planą skirta – 56589,7 tūkst. Lt asignavimų, tame tarpe darbo užmokesčiui - 27885,0 tūkst. Lt, turtui įsigyti – 3371,9 tūkst. Lt. Apskritis gavo 56251,6 tūkst. Lt, panaudojo 56167,1 tūkst. Lt asignavimų, skirtumas susidarė dėl 27,2 tūkst. Lt gruodžio mėn. gautų ir nepanaudotų specialiosios programos lėšų bei 57,3 tūkst. Lt užpajamuoto Lietuvos zoologijos sodo gyvūnų prieaugio.

Apskritis patikėjimo teise valdo, naudoja ir įstatymų nustatyta tvarka disponuoja jai patikėtu turtu. Apskritis turtas 2004 m. sausio 1 d. - 158547,2 tūkst. Lt, 2005 m. sausio 1 d. – 205227,0 tūkst. Lt.

Pagrindiniai Apskritis 2004 metų vykdytųjų programų finansinės veiklos rezultatai pateikti lentelėje:

(tūkst. Lt)						
Išlaidų pavadinimas	Asignavimų planas metams įskaitant patikslinimus	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Skirtumas (3-4)	Faktinės išlaidos	Skirtumas (4-6)
1	2	3	4	5	6	7
Išlaidos iš viso:	53217,8	52964,0	52888,3	75,7	52785,7	102,6
Darbo užmokestis	27885,0	27848,9	27839,6	9,3	27828,0	11,6
Socialinio draudimo įmokos	8624,1	8610,5	8606,9	3,6	8609,6	-2,7
Prekių ir paslaugų naudojimas	16708,7	16504,6	16441,8	62,8	16348,1	93,7
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	3371,9	3287,6	3278,8	8,8	3261,2	17,6
IŠ VISO	56589,7	56251,6	56167,1	84,5	56046,9	120,2

Apskritis 2004 metų iš valstybės biudžeto gautų asignavimų faktinės išlaidos 120,2 tūkst. Lt mažesnės už kasines išlaidas dėl įsiskolinimų likučių metų pradžiai ir pabaigai pasikeitimo ir atsargų nurašymo. Kreditorinis įsiskolinimas, lyginant su 2003 metais, sumažėjo 101,5 tūkst. Lt.

Atsižvelgiant į tai, kad 2004 metais atliekant valstybinį auditą viena iš strateginių finansinio audito sričių yra vidaus auditorių veiklos vertinimas, siekiant nedubliuoti jų atlikto darbo, atlikome Vidaus audito tarnybos teisinio statuso bei veiklos vertinimą ir nustatėme, kad vidaus audito tarnyba auditavo ne tas pačias įstaigas arba ne tas apskaitos sritis, kurias audituojame mes, todėl jų darbo rezultatais pasinaudoti negalėjome.

Faktai, išvados ir rekomendacijos

Audito metu nustatėme, kad:

- Apskritis Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanse (Forma Nr. 1) ir Pažymoje dėl turto trūkumų 2004 metais (Formos Nr. 1 priedas Nr. 3) neatvaizduotas turto, pagal panaudos sutartis perduoto viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms, trūkumas – 99,0 tūkst. Lt, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 180 p. Apskritis 2005 m. kovo 23 d. raštu Nr. 4-550 „Dėl turto apskaitos“ informavo, kad netikslumai bus ištaisyti sudarant 2005 metų pirmo ketvirčio finansinę atskaitomybę.

- Apskričiai pavaldžios biudžetinės įstaigos (Blinstrubiškių ir Prienų senelių globos namai, Strėvininkų ir Kėdainių pensionatai, Kauno apskrities specialioji internatinė mokykla), yra sudariusios sutartis su šilumos, vandens ir elektros tiekėjais dėl paslaugų gavimo ir apmokėjimo. Kadangi toje vietovėje ar teritorijoje gyvena gyventojai (fiziniai asmenys), ar yra kiti juridiniai asmenys, tokiu būdu biudžetinės įstaigos sumoka iš valstybės biudžeto lėšų už kitiems vartotojams teikiamas paslaugas (vandenį, šilumą, elektros energiją) ir tampa tarpininkais tarp minėtų paslaugų tiekėjų ir fizinių ar juridinių asmenų. Todėl 2004 m. gruodžio 31 d. už teikiamas paslaugas kai kuriose įstaigose susidarė debitorinis įsiskolinimas: Kėdainių pensionato - 7,2 tūkst. Lt, Strėvininkų pensionato – 3,0 tūkst. Lt; Blinstrubiškių senelių globos namų – 1,6 tūkst. Lt. Be to, Blinstrubiškių senelių globos namai dalį susidariusios skolos už komunalinius patarnavimus – 1,6 tūkst. Lt nurašė, nors Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 166 p. nurodyta, kad nurašytas iš biudžetinės įstaigos balanso įsiskolinimas penkerius metus nuo nurašymo momento apskaitomas užbalansinėje sąskaitoje 05 „Nurašytas nemokių debitorių įsiskolinimas“. Nustatytas pažeidimas ištaisytas 2005 m. kovo 2 d. buhalterine pažyma Nr. 2.

Audituotose pavaldžiose įstaigose įvertinus vidaus kontrolės aplinką ir vidaus kontrolės procedūras, nustatėme, kad jos iš esmės užtikrina turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų išsamumą, tačiau buhalterinė apskaita nepilnai kompiuterizuota. Be to, apskaitos sistema

nesujungta vieningu kompiuteriniu ryšiu, pavaldžios įstaigos nepakankamai aprūpintos kompiuterinėmis programomis, todėl išlieka rizika dėl klaidų atsiradimo sudarant suvestines Apskritis ataskaitas. Mūsų nuomone, pilnai kompiuterizuota buhalterinė apskaita suteiktą galimybę užtikrinti greitą ir patikimą informacijos pateikimą ir duomenų kontrolę.

Pažymėtina, kad Apskirtyje sukurtos vidaus kontrolės procedūros veikė nustatyta tvarka ir iš esmės užtikrino teisingą ūkinių procesų planavimą, atlikimą ir apskaitą.

Apskričiai 2004 m. lapkričio 30 d. buvo pateiktas raštas Nr. SK-(1080-1.11)-115 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo rezultatų“, rekomenduojant atkreipti dėmesį į kontrolės riziką didinančius veiksnius bei neatitikimus apskaitoje. Apskritis į rekomendacijas atsižvelgė ir 2005 m. sausio 6 d. raštu Nr. 4-26 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo rezultatų“ informavo, kad:

- Apskričiai pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovams mobiliųjų telefonų limitai nustatyti pagal pateiktus jų prašymus ir atsižvelgiant į įstaigos kreditorinį įsiskolinimą;

- Apskaitos ir finansų departamento darbuotojams, priimant įstaigų finansinę atskaitomybę, pavesta sutikrinti likučius su įstaigos buhalterinės apskaitos sąskaitų suvestiniais žiniaraščiais, kuriuos privalo pateikti kartu su finansine atskaitomybe;

- 2005 metais valstybės biudžete numatyti asignavimai Apskričiai pavaldžių įstaigų teritorijų planavimo dokumentams – detaliesiems planams rengti;

- Lietuvos zoologijos sodo direktorius įpareigotas vykdant viešuosius pirkimus taikyti įprastos komercinės praktikos taisykles;

- patikslinti Apskaitos ir finansų departamento darbuotojų, atliekančių darbo užmokesčio analizę, pareigybių aprašymai, nurodant tikrinti pavaldžių biudžetinių įstaigų darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientų atitikimą teisės aktų reikalavimams.

Audito metu apie nustatytas klaidas, pažeidimus ir neatitikimus bei vidaus kontrolės vertinimo rezultatus audituotos Apskričiai pavaldžios biudžetinės įstaigos informuotos raštais, rekomenduojant atkreipti dėmesį į kontrolės riziką didinančius veiksnius bei neatitikimus apskaitoje. Pažymėtina, kad įstaigos nustatytus trūkumus taiso arba jau ištaisė.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Strėvininkų pensionato Išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanso Ilgalaikio turto sąskaitoje atvaizduoti 115,6 tūkst. Lt vertės tvenkiniai, kurie 1998 m. gegužės 15 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės sutartimi Nr. 15 išnuomoti 10 metų privačiam asmeniui, ir 7,7 tūkst. Lt vertės kultūrinės ganyklos, kurioms nebuvo pateikti disponavimo turto teise pagrindžiantys dokumentai. Strėvininkų pensionatas, remdamasis Kauno apskrities viršininko administracijos Žemės tvarkymo departamento Kaišiadorių rajono žemėtvarkos skyriaus 2005 m. vasario 11 d. raštu Nr. P7-98 ir 2005 m. vasario 28 d. Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo aktu nurašė turtą - kultūrinės ganyklas. Nors Strėvininkų pensionatas

kreipėsi 2005 m. sausio 13 d. raštu Nr. 1.9 S-25 į Kaišiadorių rajono merą su prašymu perimti į Savivaldybės balansą penkis tvenkinius, tačiau 2005 m. vasario 24 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės taryba priėmė sprendimą Nr. V17-830 „Dėl nesutikimo perimti turto iš Strėvininkų pensionato“. Todėl Apskritis turi įvertinti susidariusią situaciją ir imtis priemonių minėtiems trūkumams šalinti.

Kitos audito metu nustatytos klaidos ir neatitikimai savo kokybine ir kiekybine reikšme nedaro įtakos auditoriaus nuomonei dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Pažymėtina, kad audito metu buvo geranoriškai reaguojama į auditorių pareikštas pastabas ir pasiūlymus dėl vidaus kontrolės gerinimo.

Norint užtikrinti Apskritis veiklos teisėtumą, rezultatyvumą, ir skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, efektyvesnę turto valdymą ir naudojimą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą bei su visa tai susijusios rizikos veiksnių valdymą ir siekiant ateityje išvengti klaidų pasikartojimo, rekomenduojame:

- sustiprinti pavaldžių įstaigų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo vidaus kontrolės procedūras;

- sukurti veiksmingesnes viešųjų pirkimų įstatymo procedūrų laikymosi pavaldžiose įstaigose vidaus kontrolės procedūras;

- numatyti kontrolės procedūras, kad Apskritis vidiniai teisės aktai būtų tinkamai ir laiku parengti ir vykdoma jų kontrolė;

- sustiprinti kontrolės procedūras koreguojant ir tvirtinant darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientus, priedų, priemokų ir vienkartinių piniginių išmokų skyrimo dydį ir trukmę.

Prašome išnagrinėti ataskaitoje pateiktus faktus ir apie priimtas priemones informuoti iki 2005 m. spalio 1 d.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą.

Finansinio audito 8-ojo departamento direktorė

Aldona Dragašienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Daiva Juškevičienė

Susipažinome:

Kauno apskrities viršininkas

Apskaitos ir finansų departamento direktorė